

VLAAMSCHE KRING, taalminnend genootschap van atheneumleerlingen, gesticht te Antwerpen op 1 juni 1885 als tegenhanger van de tweetalige Kring Studie om de Vlaamse en Vlaams-vrijzinnige belangen te behartigen. Stichters waren o.m. J. Arnouts, David Dorens, Herman Mulder, Pieter Tack.

De Kring gaf in 1887 een Liederboekje uit en het jaar daarna een tijdschrift *Onze Taal* (z. aldaar), dat in 1888-'89 17 nummers beleefde. Daaruit vernemen we (juni 1888) dat de Vlaamsche Kring in zijn lokaal, Oude Beurs, beschikte over een „leeskamer en een bibliotheek”. In 1890 sloot de Vlaamsche Kring zich aan bij het Vrijzinnig Verbond der Vlaamsche Studenten, waarvan *De Goedendag* (z. aldaar) in 1891 het orgaan werd. In het 4de nummer hiervan (18 november) bracht de Vlaamsche Kring het eerste verslag over zijn activiteiten uit. De Kring beleefde in 1892 innerlijke twisten over de voorrang die of aan het vrij-

zinnige, of aan het Vlaamse beginsel toegekend moest worden. Maarten Rudelsheim (voorzitter sinds 21 maart 1891) eiste voorrang op voor de Vlaamsgezindheid. Met de Nederlandsche Studentenkring (NSK) van de (Rijks)Hogere Handelschool (gesticht in 1886) onderhield de Vlaamsche Kring nauwe betrekkingen bij het organiseren van voordrachten, feesten en betogingen. Op 30 juni 1895 vierde de Vlaamsche Kring zijn tienjarig bestaan. Voorzitter was toen Victor Ressler, secretaris Lode Baekelmans. Op de feestzitting, waar o.m. Em. de Bom, Ant. Moortgat en Raf Verhulst aanwezig waren, bepleitte Pol de Mont de vernederlandsing van de Gentse universiteit; Pieter Tack sprak over de moedertaal als voertaal in het onderwijs van laag tot hoog.

In oktober 1895 hielden NSK en Vlaamsche Kring hun eerste gezamenlijke vergadering. Ze zetten het Vlaamsch Studenten Verbond aan tot meer activiteit. De algemene vergadering van 14 november belastte daarna beide kringen met het algemeen bestuur. A. Pauwels (NSK) werd algemeen voorzitter, A. van Mierlo (Vlaamsche Kring) algemeen secretaris. In december 1895 gaf de Vlaamsche Kring de tweede aangevulde druk uit, in zakformaat, van het Liederboek uit 1887. Onder voorzitter F. Oyen leefde de Vlaamsche Kring merkbaar op. In 1896 telde hij ruim 60 leden. Een poging tot het vormen van een jongerengroep mislukte. Er ontstond ook wrijving met de oud-leerlingen, wat uitliep op snel wisselende besturen en langzame ontbinding. Als laatste voorzitter wordt de naam van Edler Hansen (1897-'98) vermeld. In 1901 werd de taak van de Vlaamsche Kring overgenomen door de Vlaamsche Bond (z. aldaar). Toen deze bond in 1903 door prefect Lamarche aan banden werd gelegd, richtten de oud-leerlingen een (tijdelijke) Vlaamsche Kring op. Hetzelfde gebeurde om gelijksoortige redenen eind 1915, onder prefect Loos. De Vlaamsche Kring herrees toen als activistische oud-leerlingenbond onder voorzitterschap van Oscar de Smedt. In mei 1916 werd een jongeren-afdeling opgericht die zeer actief was en snel groeide (secretaris F. Mortier). De Kring organiseerde op zondag 17 september 1916 met het Algemeen Nederlands Verbond, de Hoogeschoolbond en het Nationaal Vlaamsch Studentenverbond een plechtige vergadering waarin Leo Augusteyns, Ad. Henderickx, A. van Roey en E. Wildiers de Hoogeschoolkwestie behandelden.

LITERATUUR: *De Goedendag* (1891, 1900, 1904, 1915-'17) - A. Breugelmans, *De Geschiedenis van Het Verbond*, in *De Goedendag* (feestnummer, oktober 1916); - O. de Smedt, *De Vlaamsche Bond en zijn voorgangers* (1954).

VIC VAN DEN BERGHE